

ทัศนคติต่อปัญหาการทารุณกรรมเด็กในครอบครัว

นางสาวอาภาพรรณ ถาวโรฤทธิ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต

สาขาวิชาสังคมวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-334-279-6

ลิขสิทธิ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

13 ธ.ค. 2544

I192.57296

**ATTITUDES TOWARD THE PROBLEM OF CHILD ABUSE
IN FAMILY**

Miss Aphaphan Tawarorit

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Sociology
Department of Sociology and Anthropology**

**Faculty of Political Science
Chulalongkorn University**

Academic Year 1999

ISBN 974-334-279-6

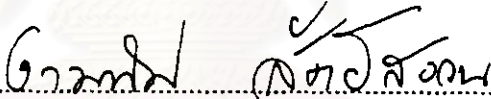
หัวข้อวิทยานิพนธ์   ทศนคติต่อปัญหาการทารุณกรรมเด็กในครอบครัว
โดย   นางสาวอาภาพรรณ ถาวโรฤทธิ์
ภาควิชา   สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ ดินณะกุล

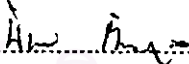

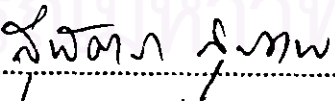
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยวัฒน์ คำชู)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.งามพิศ สัตย์สงวน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ ดินณะกุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุพัตรา สุภาพ)

อาภาพรรณ ดาวโรฤทธิ์ :ทัศนคติต่อปัญหาการทารุณกรรมเด็กในครอบครัว
(ATTITUDES TOWARD THE PROBLEM OF CHILD ABUSE
IN FAMILY) อาจารย์ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ ตินณะกุล,
196 หน้า. ISBN 974-334-279-6

การวิจัยเรื่อง “ทัศนคติต่อการทารุณกรรมเด็กในครอบครัว” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อปัญหาการทารุณกรรมเด็กในครอบครัว เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้ความช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรม เพื่อศึกษาถึงแนวความคิดในการกระทำทารุณกรรมเด็ก และเพื่อศึกษาถึงอุปสรรคต่างๆ ในการให้ความช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรม การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างในเขตปทุมวัน จำนวน 200 ราย และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวสำคัญ (Key Informant Interview) จำนวน 5 ราย เพื่อรวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และค่าสถิติที่ใช้ทดสอบค่าความสัมพันธ์คือ ค่า t-test โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า อายุ สถานภาพการสมรส จำนวนบุตร อาชีพ และรายได้ ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อปัญหาการทารุณกรรมเด็กในครอบครัว ส่วน เพศ และระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อปัญหาการทารุณกรรมเด็กในครอบครัว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา...สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา...
สาขาวิชา...สังคมวิทยา...
ปีการศึกษา... 2542...
ลายมือชื่อนิติ... ๒๓๓ ๓๖๖...
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา... น.น. ตินณะกุล...
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม... -

#4181209424 : MAJOR SOCIOLOGY

KEY WORD : ATTITUDES, CHILD ABUSE, FAMILY

APHAPHAN TAWARORIT : ATTITUDES TOWARD THE PROBLEM OF CHILD ABUSE IN FAMILY. ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR NITHET TINNAKUL, Ph.D. 196 pp. ISBN 974-334-279-6

The objective of this thesis was to study the public's attitude toward the problem of child abuse in family and the public's opinion on helping the abused children. Finally the purpose of this thesis was to learn about obstracles in getting help to those children who were abused.

The data in this thesis was collected randomly by asking 200 people in Patumwan district to fill out a questionnaire and by interviewing 5 key informants in order to get the most conclusive data for the analysis.

For the hypothesis testing, the t-test with the level of significance at 0.05 was employed. The statistical models that had been used in this test were frequency, percentage, mean and standard deviation.

The result of research were age, marital status, number of children, occupation and monthly income had relationship with attitude toward the problem of child abuse in family. However, gender and educational level did not have relationship with attitude toward the problem of child abuse in family.

ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา   ายมือชื่อนิสิต..... ๒๐๔   ๕๓๖
สาขาวิชา .....สังคมวิทยา.....   ายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ๒๒   ๕๓๖
ปีการศึกษา ..... ๒๕๔๒.....   ายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “ทัศนคติต่อการทำธุรกรรมเด็กในครอบครัว” สามารถสำเร็จส่งตัวไป
ไปได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาจากท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ ดินณะกุล อาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา ตรวจสอบ แก้ไข จนวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้สมบูรณ์ถูกต้อง นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร.งามพิศ ด้ชัย
สงวน หัวหน้าภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา และท่านรองศาสตราจารย์ สุหัตตรา สุภาพ
ที่ได้เสียสละเวลาให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิจัยในครั้งนี้

ท้ายที่สุดนี้ คุณค่า และประโยชน์จากการวิจัยในวิทยานิพนธ์นี้ ขอมอบให้คณาจารย์ที่
อบรม สั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย และขอขอบคุณผู้มีส่วนช่วยเหลือ
สนับสนุน และให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมของเราต่อไป

นางสาวอาภาพรณณ ดาวโรจฤทธิ์

2 / 5 / 2543

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ค
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย.....	1
1.2 มูลเหตุจูงใจในการศึกษา.....	7
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	8
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	8
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว.....	9
2.1.1 ความหมายของคำว่าครอบครัว.....	9
2.1.2 ลักษณะของครอบครัว.....	9
2.1.3 ประเภทของครอบครัว.....	11
2.1.4 หน้าที่ของครอบครัว.....	12
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการทารุณกรรมเด็ก.....	13
2.2.1 ความหมายของการทารุณกรรมเด็ก.....	13
2.2.2 สาเหตุของการทารุณกรรมเด็ก.....	19
2.2.3 รูปแบบของการกระทำทารุณกรรมเด็ก.....	28
2.2.4 กลไกการเกิดการทารุณกรรมเด็ก.....	37
2.2.5 ผลกระทบของเด็กที่ถูกทารุณกรรม.....	43

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.3.1	สรุปภาพรวมองค์กรที่ทำงานเกี่ยวกับเด็กที่ถูกกระทำทารุณ.....	62
2.3.2	วิธีการให้ความช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรม.....	63
2.2.6	สรุปปัญหาการทารุณกรรมเด็กในครอบครัวในประเทศไทย.....	45
2.3	แนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็ก.....	48
2.3.3	แนวคิดทางสังคมในการปฏิบัติต่อเด็ก.....	48
2.3.4	แนวคิดทางกฎหมายในการแทรกแซงสถาบันครอบครัว.....	50
2.3.5	แนวความคิดด้านสวัสดิภาพ หรือสังคมสงเคราะห์.....	51
2.3.6	หน่วยงานในการให้ความช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรม.....	53
2.3.7	ภาพรวมของหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวกับเด็กถูกกระทำทารุณ.....	60
2.3.8	การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่ให้บริการเกี่ยวข้องกับเด็กถูกกระทำทารุณ.....	61
2.3.9	ปัญหาในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับเด็กที่ถูกทารุณกรรม.....	71
2.3.10	ข้อเสนอแนะของนักวิชาการในการป้องกันแก้ไขปัญหาการทารุณกรรมเด็ก.....	74
2.4	แนวคิดเกี่ยวกับสถานภาพและบทบาท.....	77
2.5	แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ.....	82
2.6	ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่.....	85
2.7	ทฤษฎีการกระทำทางสังคม.....	88
2.8	ทฤษฎีระบบ.....	91
2.9	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม.....	93
2.10	งานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	96
2.11	กรอบที่ใช้ในการศึกษา.....	103
2.12	สมมติฐานการวิจัย.....	103
2.13	นิยามตัวแปร.....	104

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	106
3.1 วิธีการวิจัย.....	106
3.2 กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	107
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	107
3.4 การทดสอบความน่าเชื่อถือ และความสมบูรณ์ของเครื่องมือ.....	108
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	109
3.6 การประมวลผลข้อมูล.....	109
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	111
3.8 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	111
บทที่ 4 ผลการวิจัย	112
4.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	113
4.2 ส่วนที่ 2 ความเข้าใจเกี่ยวกับการทารุณกรรมเด็กในครอบครัว.....	121
4.3 ส่วนที่ 3 ความรู้สึก หรือความคิดเห็นต่อปัญหาการทารุณกรรมเด็ก ในครอบครัว.....	134
4.4 ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน.....	154
4.5 ส่วนที่ 5 ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ให้สำคัญ.....	163
4.6 ส่วนที่ 6 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน และสรุปผลการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข่าวสำคัญ.....	172
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	174
5.1 ปัญหาการวิจัย.....	177
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	178

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการอ้างอิง.....	179
ภาคผนวก.....	186
ภาคผนวก ก : แบบสอบถาม.....	187
ประวัติผู้วิจัย.....	196

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	สถิติเด็กถูกละเมิดสิทธิที่ได้รับการช่วยเหลือโดยศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537-2541..... 3
2	จำนวนเด็กที่ถูกทารุณกรรมของกองทุนครอบครัวสวัสดิภาพเด็ก กรมประชาสงเคราะห์ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2537-2541..... 4
3	สถิติการให้ความช่วยเหลือเด็กของศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ในปี พ.ศ. 2539 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้เสียหายกับผู้กระทำผิด..... 47
4	ผลความทดสอบความเชื่อมั่น (CC) ของแบบสอบถามส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3..... 108
5	เกณฑ์การให้คะแนน..... 110
6	อายุของกลุ่มตัวอย่าง..... 113
7	เพศของกลุ่มตัวอย่าง..... 114
8	สถานภาพการสมรสของกลุ่มตัวอย่าง..... 114
9	จำนวนบุตรของกลุ่มตัวอย่าง..... 115
10	ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง..... 115
11	อาชีพของกลุ่มตัวอย่าง..... 116
12	รายได้ต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง..... 116
13	การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการทารุณกรรมเด็กในครอบครัวจากที่ใดบ้าง (โปรดเรียงเฉพาะ 3 อันดับแรกจากมากไปหาน้อย โดยใส่หมายเลข 1 2 หรือ 3 ตามลำดับ ไว้หน้าตัวเลือก) การเลือกในอันดับ 1..... 117
14	การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการทารุณกรรมเด็กในครอบครัวจากที่ใดบ้าง (โปรดเรียงเฉพาะ 3 อันดับแรกจากมากไปหาน้อย โดยใส่หมายเลข 1 2 หรือ 3 ตามลำดับ ไว้หน้าตัวเลือก) การเลือกในอันดับ 2..... 118
15	การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการทารุณกรรมเด็กในครอบครัวจากที่ใดบ้าง (โปรดเรียงเฉพาะ 3 อันดับแรกจากมากไปหาน้อย โดยใส่หมายเลข 1 2 หรือ 3 ตามลำดับ ไว้หน้าตัวเลือก) การเลือกในอันดับ 3..... 119
16	ความรุนแรงของปัญหาการทารุณกรรมเด็ก..... 120

สารบัญตาราง (ต่อ)

	ตารางที่	หน้า
17	ความเข้าใจเกี่ยวกับการกระทำทารุณกรรมเด็กในครอบครัว ส่วนของการทารุณกรรมเด็กโดยทั่วไป.....	121
18	ความเข้าใจเกี่ยวกับการกระทำทารุณกรรมเด็กในครอบครัว ส่วนของรูปแบบการทารุณกรรม.....	127
19	ความเข้าใจเกี่ยวกับการกระทำทารุณกรรมเด็กในครอบครัว ส่วนของสาเหตุการทารุณกรรมเด็ก.....	131
20	สรุปผลการวัดในตอนที่ 2 คือ ความเข้าใจต่อปัญหาการทารุณกรรมเด็ก ในครอบครัว.....	134
21	ความรู้สึกรหรือความคิดเห็นต่อปัญหาการทารุณกรรมเด็กในครอบครัว ส่วนของปัญหาการทารุณกรรมเด็กโดยทั่วไป.....	135
22	ความรู้สึกรหรือความคิดเห็นต่อปัญหาการทารุณกรรมเด็กในครอบครัว ส่วนการปฏิบัติต่อเด็กที่ถูกทารุณกรรม.....	139
23	ความรู้สึกรหรือความคิดเห็นต่อปัญหาการทารุณกรรมเด็กในครอบครัว ส่วนของผู้กระทำทารุณกรรมเด็ก.....	143
24	ความรู้สึกรหรือความคิดเห็นต่อปัญหาการทารุณกรรมเด็กในครอบครัว ส่วนของหน่วยงานในการให้ความช่วยเหลือเด็ก.....	145
25	ความรู้สึกรหรือความคิดเห็นต่อปัญหาการทารุณกรรมเด็กในครอบครัว ส่วนของมาตรการทางกฎหมาย.....	150
26	สรุปผลการวัดในตอนที่ 3 คือความรู้สึกรหรือความคิดเห็นต่อปัญหา การทารุณกรรมเด็ก.....	153
27	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติของความแตกต่างด้านอายุมีความสัมพันธ์ กับการให้ความสนใจต่อปัญหาการทารุณกรรมเด็กในครอบครัว.....	154
28	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติของความแตกต่างทางเพศมีความสัมพันธ์ กับการให้ความสนใจต่อปัญหาการทารุณกรรมเด็กในครอบครัว.....	156
29	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติของความแตกต่างทาง สถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับการให้ความสนใจต่อ ปัญหาการทารุณกรรมเด็กในครอบครัว.....	157

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
30	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติของความแตกต่างด้านจำนวนบุตร มีความสัมพันธ์กับการให้ความสนใจต่อปัญหาการทารุณกรรมเด็กใน ครอบครัว..... 158
31	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติของความแตกต่างทางระดับการ ศึกษามีความสัมพันธ์กับการให้ความสนใจต่อปัญหาการทารุณกรรมเด็ก ในครอบครัว..... 159
32	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติของความแตกต่างทางอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการให้ความสนใจต่อปัญหาการทารุณกรรมเด็ก ในครอบครัว..... 161
33	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติของความแตกต่างทางรายได้ มีความสัมพันธ์กับการให้ความสนใจต่อปัญหาการทารุณกรรมเด็ก ในครอบครัว..... 162
34	สรุปผลการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย..... 172

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	กระบวนการภายในจิตใจของผู้กระทำทารุณ..... 40
2	กระบวนการเลี้ยงดูที่ผิดปกติ..... 42
3	แสดงวงจรการใช้ความรุนแรงในครอบครัว..... 46
4	การประสานงานระหว่างองค์กรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับเด็กถูกกระทำทารุณ..... 62
5	การแสดงทัศนคติ..... 84

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย